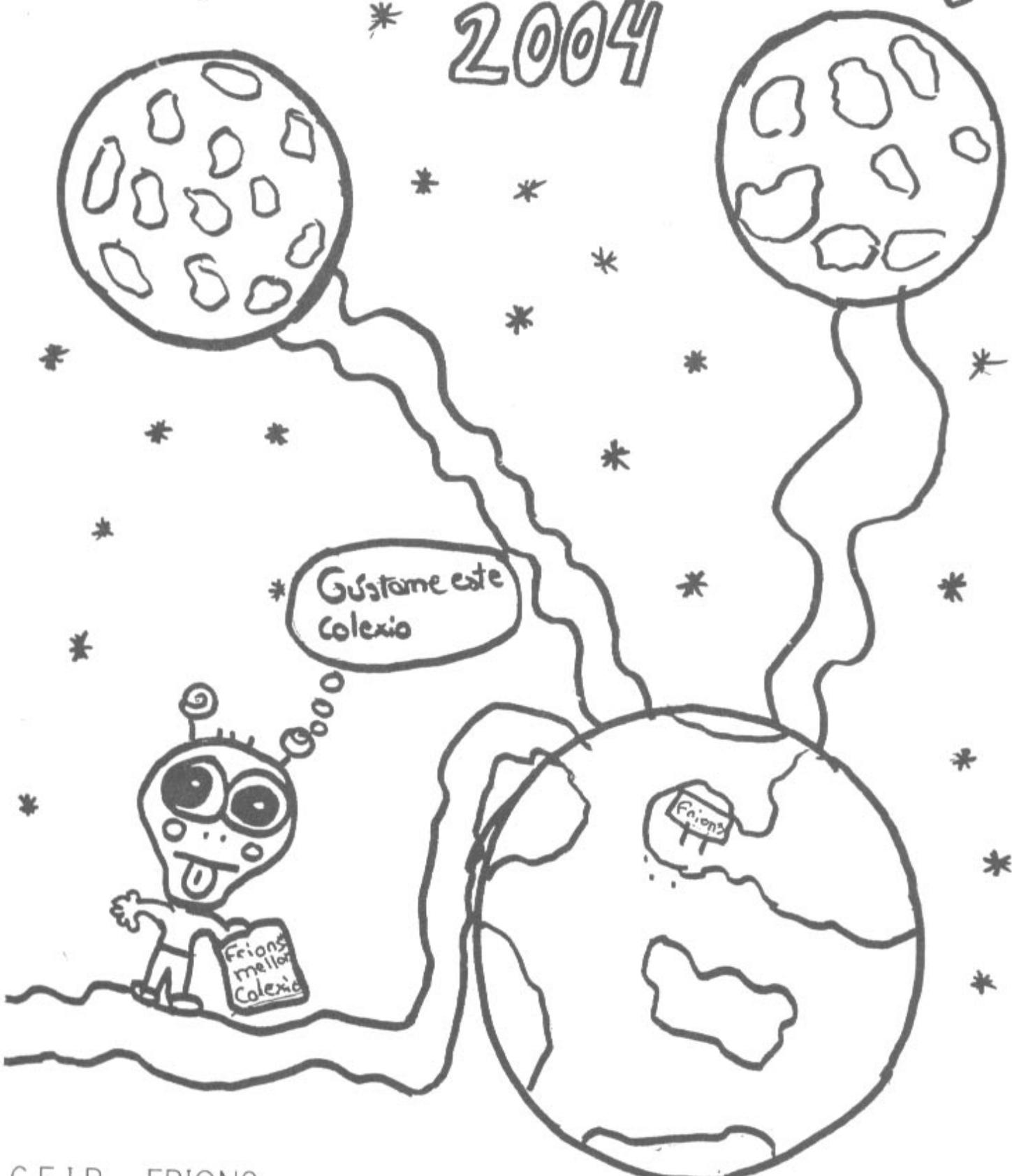

FRIJUELAIR

* * 2004 *

C.E.I.P. FRIJONS
SUB. XER. POL. LINGÜÍSTICA
Nº 18 / 2004 Tirada: 175

LIMIAR

Como ven sendo costume, un ano máis, presentamo-la revista "Aquelar" na que os alumnos de 6º na primeira folla, facemos a presentación da revista. Aquí imos a contar que todos nenos/as do colexio, que teñen ideas, imaginación, gracia, etc... participan na revista co fin de facela máis interesante.

Consta de varios apartados: adiviñas, pasatempos, historias, poesías, debuxos e tamén unhas palabras sobre o "Día das Letras Galegas", que este ano foi dedicado a Xaquín Lourenzo (Xocas)

E para despedirnos démosgracias os nosos compañeiroas que colaboraron coa revista e como non, tamén os profesores que tiveron que poñer todo o ano connosco, ainda que nós nos imos para estudiar a os institutos, daquí levamos moi bons recordos.

Esperamos que lles guste a revista ata a próxima.

P.D. Prohibido non ler, non pintar e non reciclar.

Aquelar

IVAN : "un peixe"

Aquelar

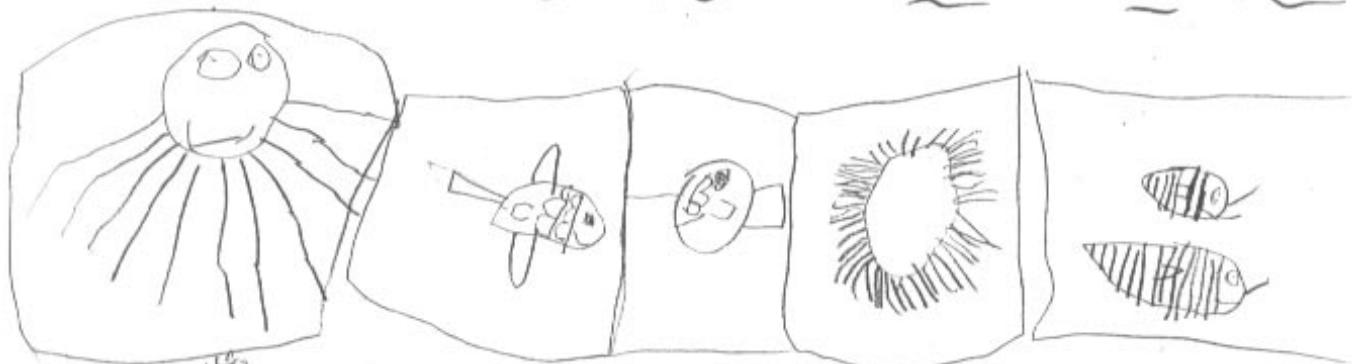
Silvio: "un barco, o mar, un
tiburón, o ceo..."

Aquelar

EXPOSICIÓN
NO
AUDITORIO

JORGE 4 AÑOS

BRIAN 4 AÑOS

Aquelar

A festa das letras:

UNHA EXCURSIÓN

Este ano lembramos a Xoquín Lorenzo, "Xocas", que escribiu libros sobre moitas cousas que usaban os nosos avós: carros, cestas hórreos, muíños...

Nós fomos a unha excusión a Boiro e tamén vimos un muíño de río, onde os nosos antepasados moian os cereais. Tamén fixemos pan de trigo así: primeiro, botámosselle auga á fariná para amasala ben e tamén un pouco de sal. Despois, pu-xémoslle levadura para que medrara e esperamos un pouco. Logo, metémoslle o molete no forno, esperamos uns minutos e... ¡O pan xa estaba feito!

Trouxemos pan para a casa para cear con el. ¡Que ben sabía!

1º Laura
Brenda
Cristina

Aquelar

¡XOGAMOS!

Se come os nenos de 1º queres facer pan,
ordena estas vixetas e logo proba a
facelas.

Amasa a farinña e a
auga moi ben. Engade
un pouco de sal.

Botalle levedadura e déixa
que levede uns dez minutos

Faielle á masa a forma que
queires.

Mete a masa no forno quente.

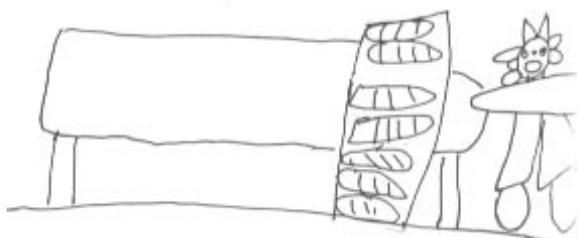
Espera máis ou menos dez minutos para
que se cora.

Colle dous tazas de
farinlla, fai un burato no
medio everte ali un
vasinho de auga.

Espera a que enfrie un
pouco e... ¡A comebo!

Nenos e nenas
de 1º

Aquelar

A MOMIA DILATO

Erase unha vez unha momia que se chamaba Dilato.

Quixo encontrar a "Cuncha dos exipcios", xunto cos seus pais e maiores seus tres irmáns.

Os resultados deron que a cuncha estaba na escola de Frións, na clase de 3º, entre o cemento e ladrillos da parede.

A momia faiuse informando de que a

Aquelar

Professor de 3º non puido ir.

A momia encargouse de ser profesor.

O día seguinte na clase de 3º
había un alboroto que cando a
momia chegou a clase, dou un grito.
Todos quedaron calados e sentados.

O mais gracioso da clase, Anxo díolle
¡Hoo, hoo! ¡Que feo eres!

A momia cerroulle e xa quedou calado.
¡Ó que ibamos! Dixo a momia cabreada.

Toca lingua galega fácede os exercicios
1,2,3 e 4...

Dalí á dous horas chegou o recreo,
a momia non paraba de romper as pa-
redes.

Un alumno ainda non baixara ó re-
creo e escóitoulle.

A momia presentouselle ó rapaz e
díolle a verdade... que era unha
momia e que está buscando a cuncha
dos exípios.

O rapaz xa sabía sobre eso porque o
oira, o rapaz díolle donde está a cuncha.

Aquelar

A momia rompeu a parede e colleu
a cuncha.

A momia malo rapaz arreglaron a pare-
de.

A momia dixolle ó rapaz que non se
vai a arrepentir nunca.

Faltaban dez minutos para acabar o
recreo.

A momia dixolle adeus ó rapaz
pero... non para sempre.

Ó dia seguinte a momia mala sua
familia xa eran persoas normais, grazas
a cuncha. Dilata foi invitar ó rapaz
o cumprearnos do seu irmán menor
que cumpría nove anos.

Desde ese dia Dilata, os seus irmáns
e o rapaz sempre estaban ~~gastando~~
bromas as persoas.

E colorín colorado este conta amamiada
se ha acabado.

Aquelar

Os alumnos de 3º

Aquelar

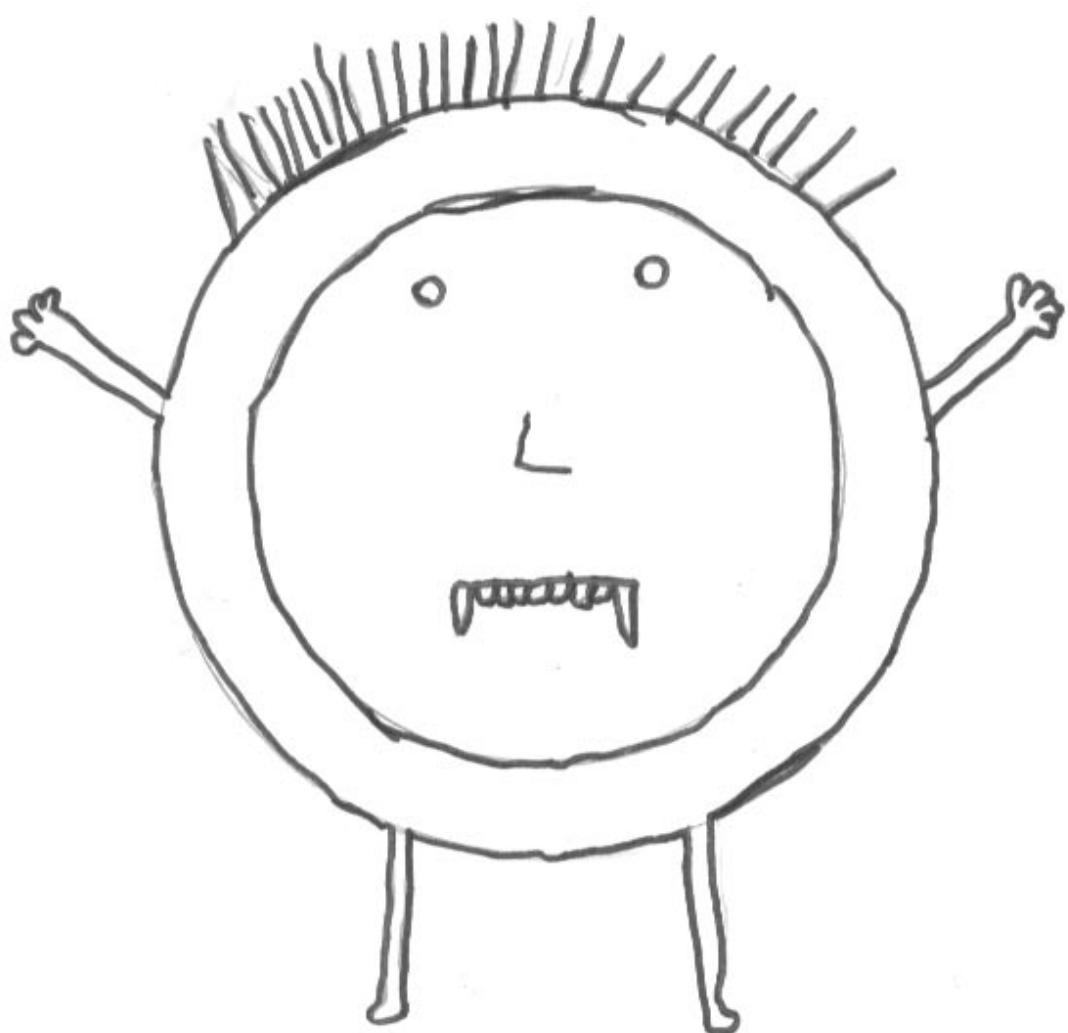
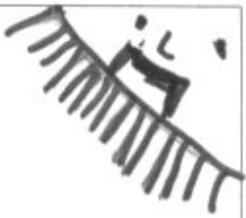
¡Son un a? ¡Non oh!

¡Son un u? ¡Non oh!

¡Son un e? ¡Non oh!

¡Son un i? ¡Non oh!

¡A decirlo estamos

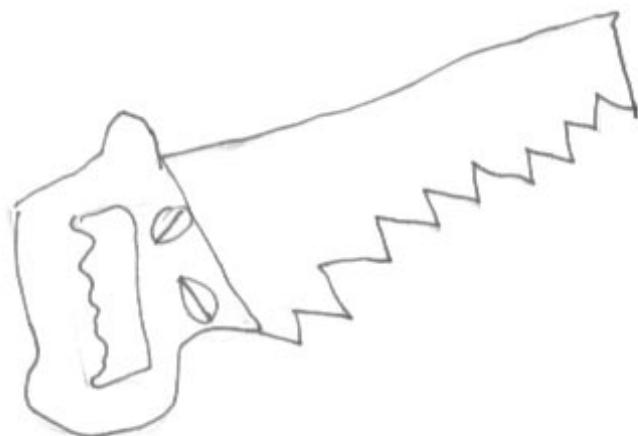
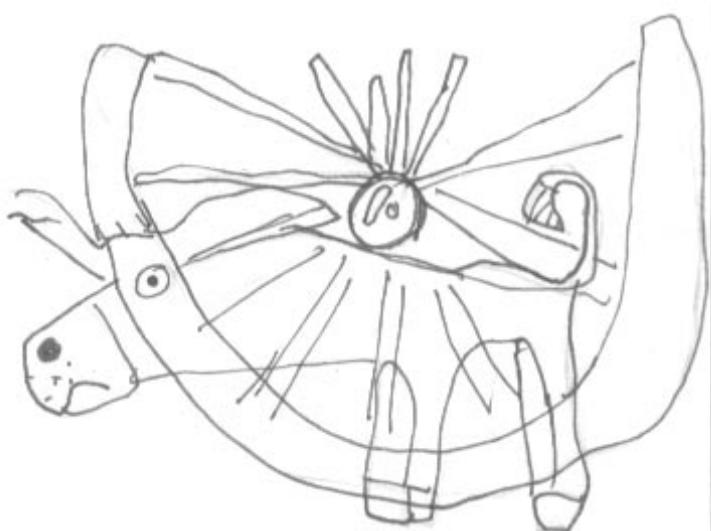
¡oh! o, o es un o!

BRENDA

Aquelar

TRABALINGUAS

Habia un burro
acaron dun carro.
Ven outro burro
e traboulle no rabo.

Se cen Serrar
Serra en cipreses,
Seis centas serras
Serra Seis centos
cipreses.

Tres tristes tigres
comian trigo en un
trigal

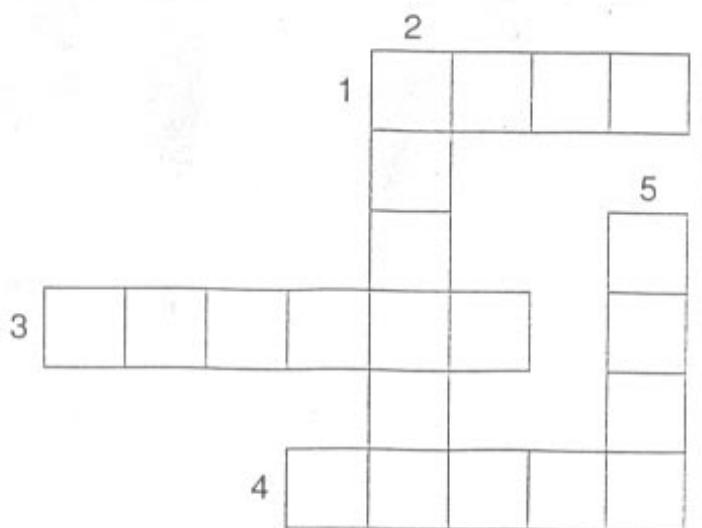
Aquelar

-Busca entre estos dous debuxos seis diferencias:

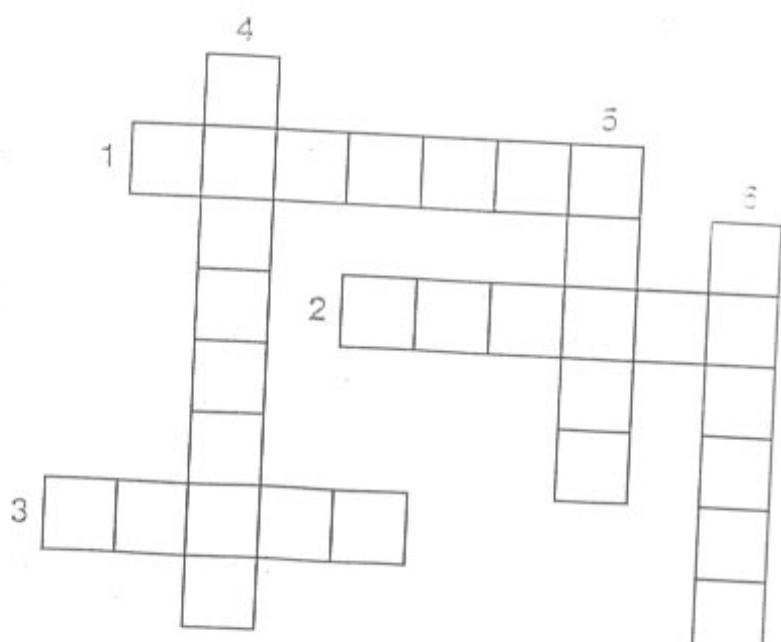
Aquelar

• Encrucillados:

1. Lugar para ver películas.
2. Serve para filmar.
3. Tarxeta para solicitar.
4. Aparello para escuchar música, noticias...
5. Régase no sobre.

1. Conduce o taxi.
2. Ensina os alumnos.
3. Dirixe o tráfico.
4. Reparte correo.
5. Actúa no cine.
6. Curia os enfermos.

Aquelar

QUE CONTO É?

Calzado cunhas botas,
un gato moi avisado,
dixo unhas cantas mentiras
para axudar ó seu amo.

¿BRANCANEVES?	¿CARAPUCHIÑA?
¿O FRAUTISTA DE HAMELÍN?	¿PINOCHO?
¿A BELA DURMIENTE?	¿PULGARIÑO?
¿CINCENTA?	¿O GATO CON BOTAS?

O meu gorro colorado
no bosque é coñecido.
O lobo perseguiume
pero saíu apaleado.

A madrastra enviouna ó bosque
a encontrar a morte,
pero sete amigos fieles
librárona de tal sorte.

Cun trozo de madeira
un home o construiu
Como era moi mentiroso
medraballe o nariz.

Unha fada malhumorada
fixo este feitizo á nena:
«Por cen anos dormirás
se cum fuso te pinchas»

Fago unha música
coa miña gran flauta,
séguenme as ratas
moi lonxe de aquí.
Eu son o flautista de...

A súa madrastra e as súas irmás
non a deixaban sair,
pero chegou a fada
e o príncipe fixo a felicidade.

Meu pai levoume ó bosque
e o camiño señalei
marcando con pedrínas
para así poder volver.

Carolina Lijo / Juan Manuel Queiruga / Daniel Romano

4º

¡JA JA!

- Papá, papá...
No cole chámamme mentiroso.
¡Pero se non vas ó colexiu!
fillo!

¡JA JA, JA!

Era un príncipe tan feo,
tan feo, que Cincuenta
foise do baile ás once e media.

Esta Carapuchina no bosque
e cando cae a noite...
laplaísta!

¡PLAEE!

Aquelar

ARQUEOLÓXICO

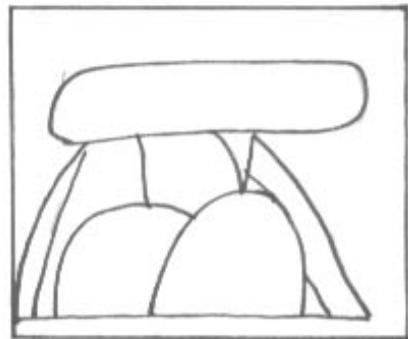
DO

BARBANZA

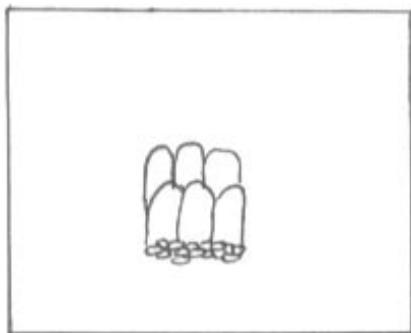
Monumentos megalíticos

Os monumentos megalíticos son monumentos funerarios de uso colectivo.

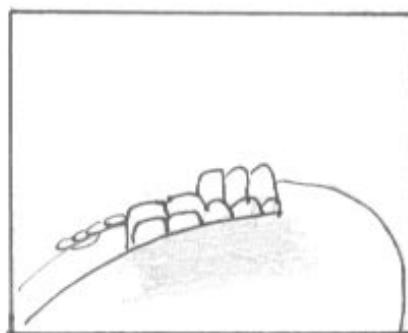
Na Serra do Barbanza hai 35 mámoas. Moitas conservan restos da súa cámara megalítica ou dolmen.

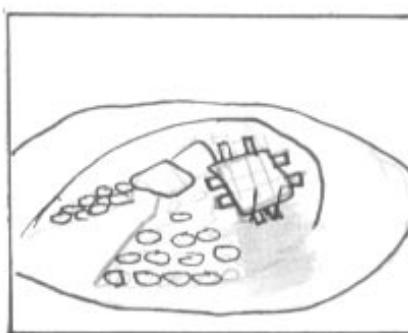
Construcción dos monumentos megalíticos

Colocaban as pedras verticais e pedrinhas pequenas nos lados para aguantá-las

Cubrían de terra polos lados

Ponían a pedra grande encima.

Marcos Ageitos / Ángel Ayaso 4º

Petroglifos

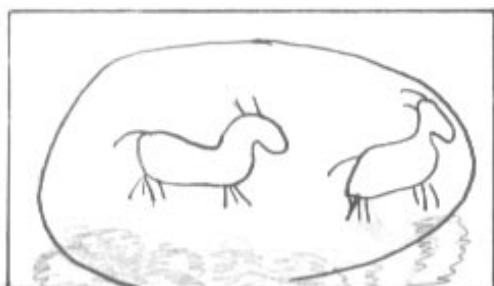
Cando deixaron de construir e utilizar megalitos aparecen os petroglifos: gravados que representan animais, armas, escenas de caza e pastoreo e motivos xeométricos.

Os deseños que podemos atopar gravados son de dous tipos:

-Figurativos:
cervos, cabalos, humanos...

-Abstractos:
círculos concéntricos, círculos con liñas

Carolina Lijo 4º

A pedra das Cabras está no Concello de Ribeira. Saíndo pola C-550 en dirección a Pobra do Caramiñal hai que colle-lo acceso á Vía Rápida.

Belén Barge 4º

Aquelar

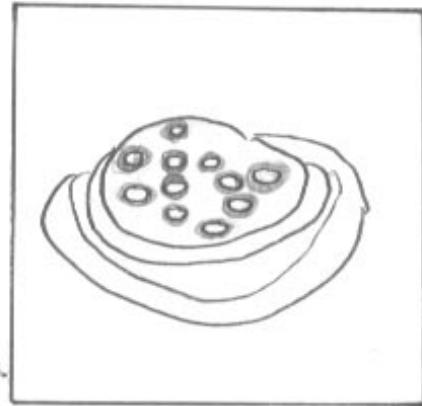
VISITAMO - LO CENTRO

Os castros

A finais da Idade do Bronce os habitantes do Noroeste peninsular vivían en poboados (castros) situados en lugares de gran visibilidade sobre o entorno.

Os habitantes dos castros vivían da agricultura e da gandería, principalmente; tamén da caza, pesca e marisqueo.

Na península do Barbanza localizáronse 37 castros. Nos castros costeiros, como o de Neixón e Baroña, polos restos arqueolóxicos atopados nos "concheiros" (pequenos xacementos de desfeito) podemos saber que a alimentación principal dos seus habitantes era o marisco, os moluscos e algún animal vertebrado. Tamén apareceron muíños, consumían cereais moidos.

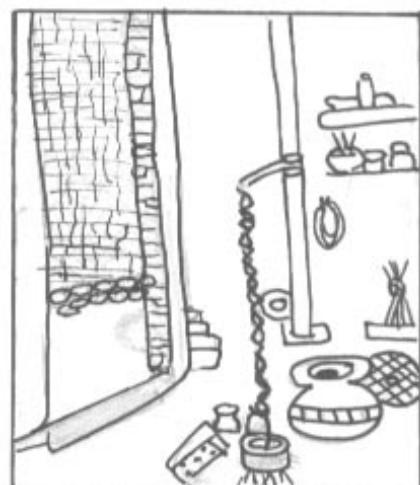

Adrián Pena / Abraham Zapata 4º

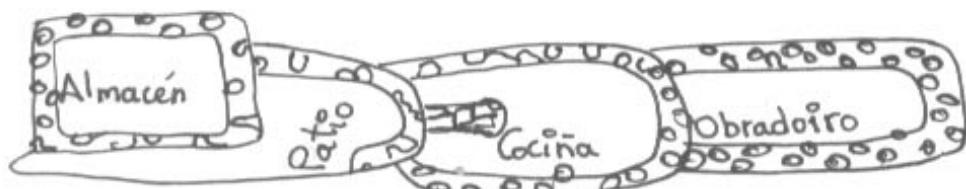

As vivendas estaban construídas en pedra ou pallabarro, os tellados de elementos vexetais e cubertos de palla.

Na coxiña teñan unha zona para facer lume, o fogar.

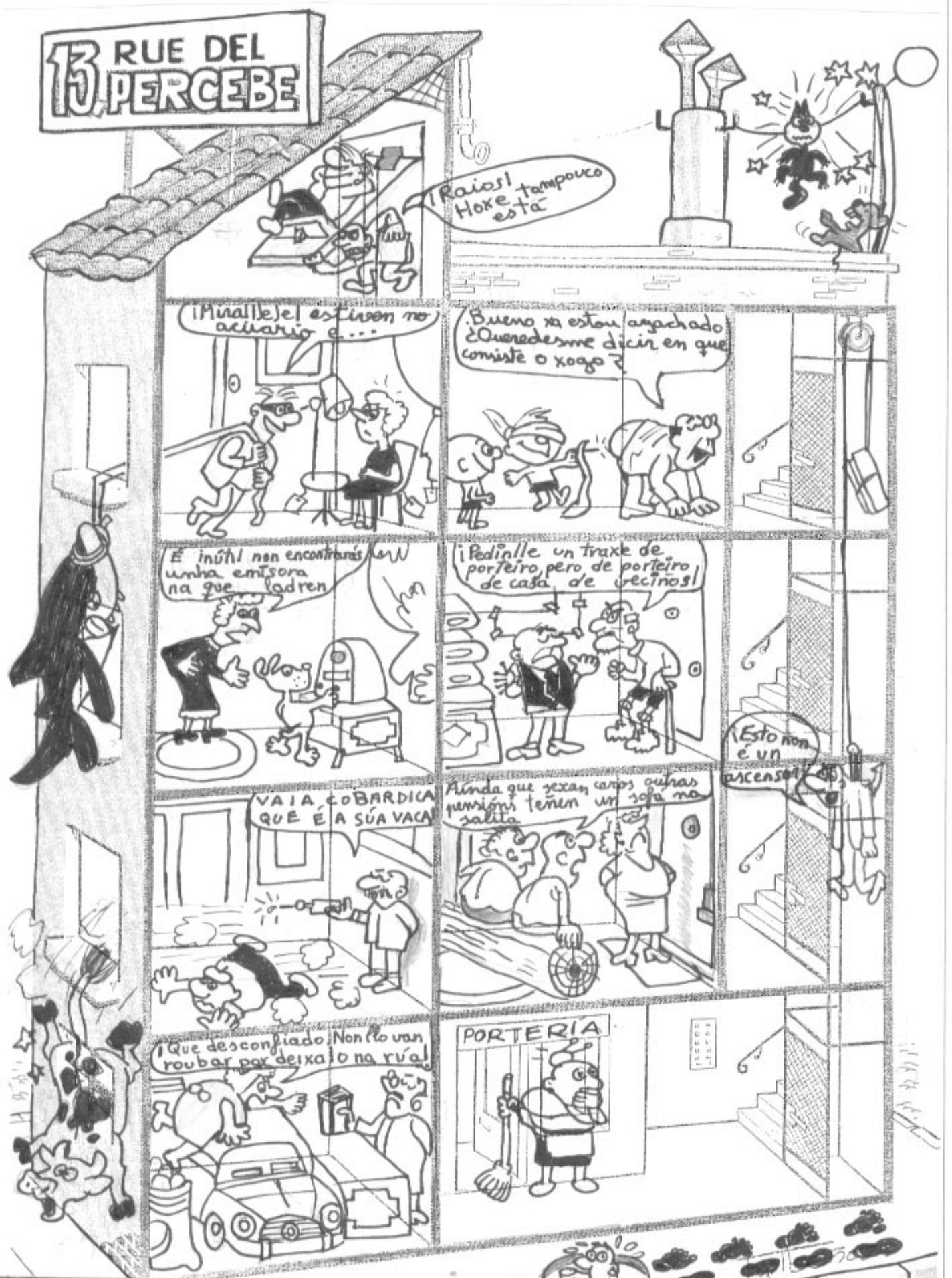

As partes da vivenda non se comunicaban por dentro.

Mariña Navarro / Juan Manuel Quirruga 4º

Aquelar

Marcos Ageitos / Bruno Suarez
David Garcia / Sandra Costa
Maria Suarez / Ana Paz
Andrea Sampedro / Angel Gude / Ismael Pego / Adrián Parada / Belén Barge / 4º

Aquelar

POESIAS

Tento de atopar palabras que falen de mim, que non deixen dúbida
alguna do que sinto por ti.

Que te falen de amores, de silencios de pasións, des mil bicos que
gardo para ti, que te digan que te quero, que te amo, que non
tено nada se non che tено a ti.

Que forme verso, palabras doces, apartame piropos que gardo
so para ti.

Que te digan todo o que sinto por ti.

Eu son polen ti es vento,

levasme onde vai o vento,

dos teus aires, dos teus
ventos das tuás nubes
e montañas.

i COMO NOLAN AS

CASTAÑAS!

No último exame
Saquei un cero,
porque en todas las
preguntas puseñ

— TE QUEREO

— TE QUEREO.

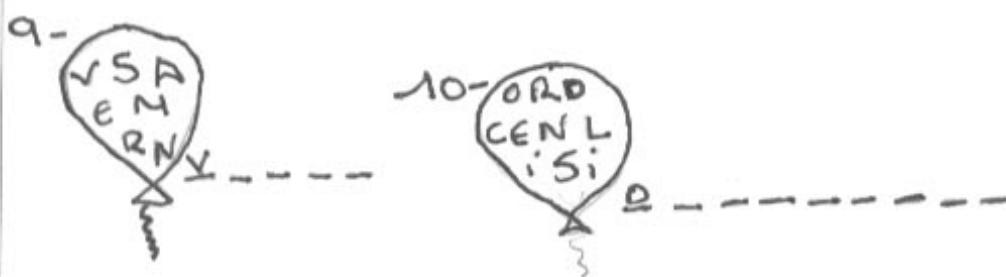
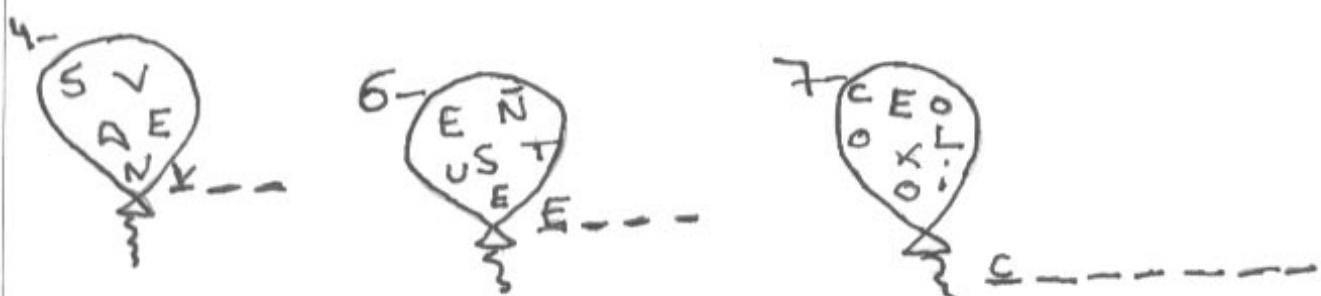
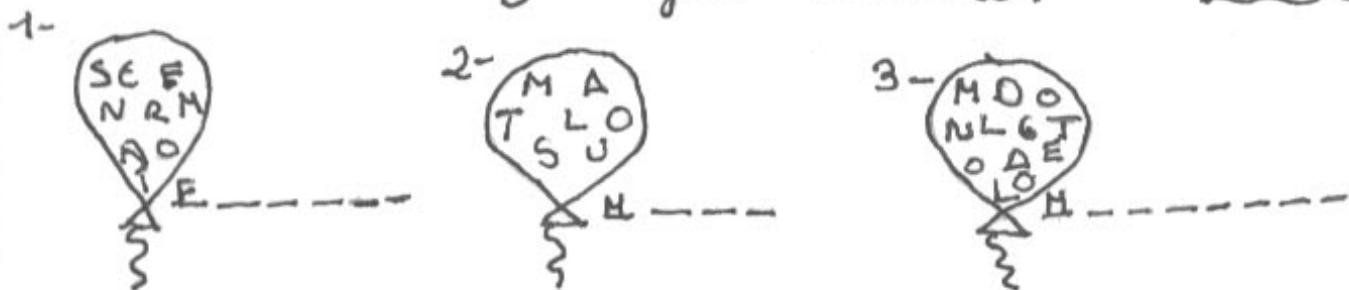
FILME PATRICIA SOA

Aquelar

PASATEMPOS

— Forma palabras e fai a frase secreta.

Ten en
contas,
sobran
letras

1----- 2----- 3-----

4----- 5----- 6----- 7-----

8----- 9----- 10-----

Gema e Sandra

5-A

Aquelar

COLOREAR

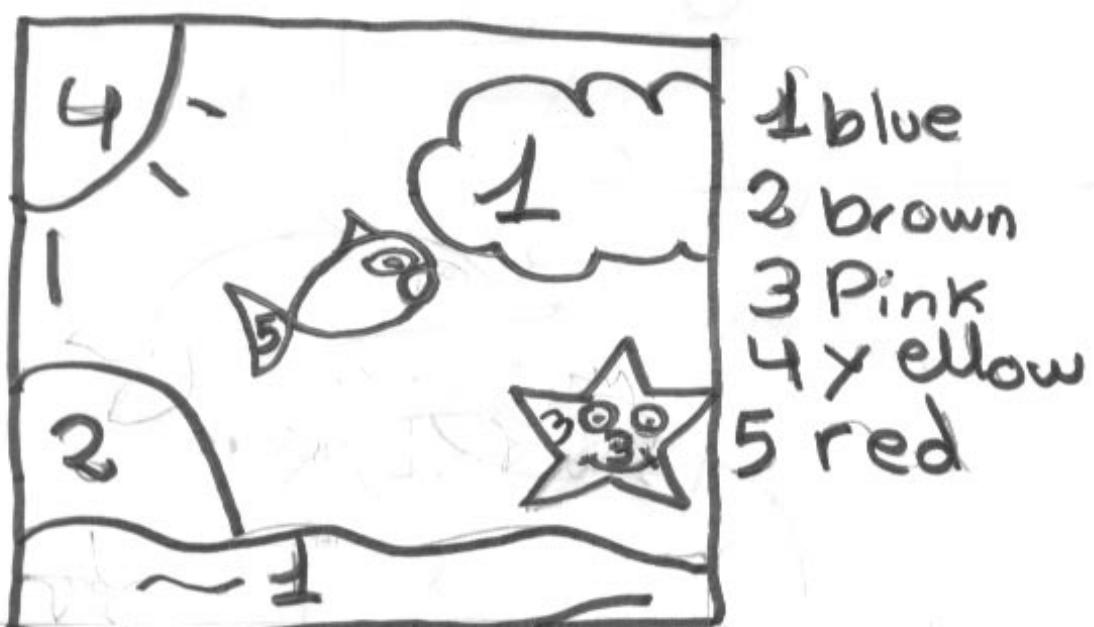
Aquelar

Encuentra las 9 Palabras:

t	a	b	l	e	g	d	c
o	p	c	h	a	i	r	o
i	n	e	v	s	t	j	o
l	a	m	p	o	K	a	k
e	w	f	R	g	h	l	e
T	b	u	b	a	t	h	R
l	a	s	e	c	y	o	b
f	r	i	d	g	e	m	c

bath
fridge
table
cooker
toilet
lamp
bed
Sofa
Chair

Colour:

Write:

apple   ball   rabbit   eye

ice cream   sun

Uguelar

ADIVINA   ADIVINANZA

- 1.-¿Que es lo que lleva tu madre detrás y que tú llevas delante?
- 2.-¿Que es lo que siempre sube y nunca baja?
- 3.-¿Que hace un burro al sol?
- 4.-¿Como meter a 4 elefantes en 1 coche?
- 5.-¿Como sacas a un elefante de un pozo?
- 6.-Tiene lomo y no anda, hojas tiene y no es planta, sabe mucho y nada habla. ¿Que es?
- 7.-¿Que cosa es que mientras mas grande menos se ve?
- 8.-//Tamaño como un ratón y guarda la casa como un león.
- 9.-¿Como sacas un caldero de un pozo?

Vilas (Iván) 6º Alegre
Tito (Vicente) 6º Tello

Cuidad. 8: La llave. 9: Llendo de cangu

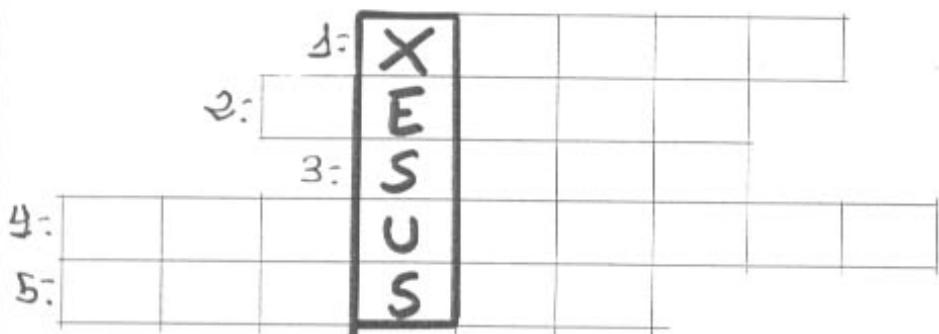
Soluciones: 1: Apellido. 2: La edad. 3: Sombras. 4: 2 elefante y 2 elefantes. 5: Mojado. 6: El libro. 7: Los

Aquelar

Busca as seis maneiras de reconhecer a Xesús.

X	I	J	U	V	L	K	F	E	O
Z	E	C	A	U	I	L	A	U	A
S	C	S	E	Ñ	O	R	O	I	H
A	L	C	U	W	V	V	U	A	E
L	V	X	Y	C	Z	D	X	A	C
V	M	E	S	T	R	E	E	B	E
A	L	K	V	U	W	I	Y	U	R
D	H	M	E	S	I	A	S	R	S
O	X	Z	U	V	W	R	S	T	T
R	Y	S	E	Ñ	O	R	I	T	O

Resolve o encrucillado

- 1.- Apostolo que traicionou a Xesús.
- 2.- Lugar onde naceu Xesús.
- 3.- Muller de Abraham.
- 4.- Onde morreu Xesús.
- 5.- Deus entregoulé os mandamentos.

Aquelar

Lucia sempre cando chega do cole vai ver a televisión.

Lucia non para de ver a televisión e a súa nai dille:

Non mires tanto a televisión

A televisión non te todo co que te podes divertir, ti non fagas como Lucia xa se dara de conta.

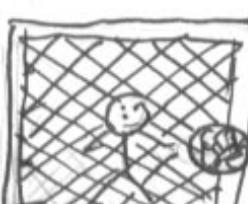

Lucia non Sabe o que é divertirse sin a televisión

VIVA O PARQUE!

Lucia aburriase no parque, e dixolle os rapaces si

Lucia meteu um gol e agora e a "Pichi-chi" e o sair da escola van todo - los días ó parque

VIVA O PARQUE!

Irene 6ºA

Aquelar

Une con frechas estos instrumentos co as súas familias.

violín

Corda fretada

Arpa

corda pulsada

Piano

corda percutida

Trompeta

vento madeira

Látego

vento metal

Pandeiro galego

percusión madeira

maracas

percusión metal

cascalveis

percusión pel

xilófono soprano

carillóns

carillón contralto

frauta doce

metalófono baixo

frauta tenor

xilófonos

guitarra española

guitarra española

Aquelar

Xaqúin Lourenzo "Xocas"

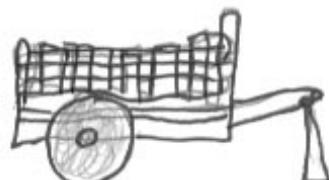
Este ano como é tradición celebrase o Día das Letras Galegas, este ano adicado a Xaqúin Lourenzo alias "Xocas".

A vida deste escritor non foi moi fácil, naceu en Ourense no 23 de xuño do 1907. Primeiro estudiou en Ourense logo foi para unha universidade de Santiago de Compostela, tivo que marchar para Zaragoza por que disautiu un profesor. Foi acompañado do seu irmán que o pouco tempo de chegar morreu, e a sua noi emigra a Arxentina.

Despois empezou a traballar na revista "Nos" co director Vicente Risco. Entrou facendo unha reportaxe do carro chamado "O home e o carro".

Mais tarde díu clase nun colexió en Ourense, logo empezou a facer escavacións de castros investigou sobre a cultura e tradición galega, que logo reflexaría en varios libros etnográficos.

O fin falece en 1989.

Aquelar

De xaneiro a xaneiro
o dinheiro é do banqueiro.

Canto máis vello máis tarabelo.

A boa muller
a casa sabe encher.

Da danza sal a danza

A castaña que está no camiño
é do veciño.

Da muller e do burro
canto máis lonxe
máis seguro.

Horta do meu veciño
canta máis froita ten
máis froita consigo.

Teada na lama,
chuvia na cama

Fillo de cabra
cabrito se chama.

A tía, a muller e a filla
tres demos na familia.

Dios fai, fai,
pero non fai
fillo sen pai

Polo pan baila o can.

Amiguínas, amiguínas
a vaca polas súas cartiñas

Coa muller e o dinheiro
non xogues, compáñero

Ismael Pego	4º
Adrián Parada / Francisco VIEIRA	
Daniel Romano / Adrián Pena	
David García / Sandra Costa / Ana Pez	
Maria Suárez / Ana Parada	
Ángela Gude / Andrea Sampedro	
Marina Navarro / Belén Bange	

Aquelar

O dia das Petras Galegas decidimos facer un horreo con "tetra-bricks".

MATERIAIS

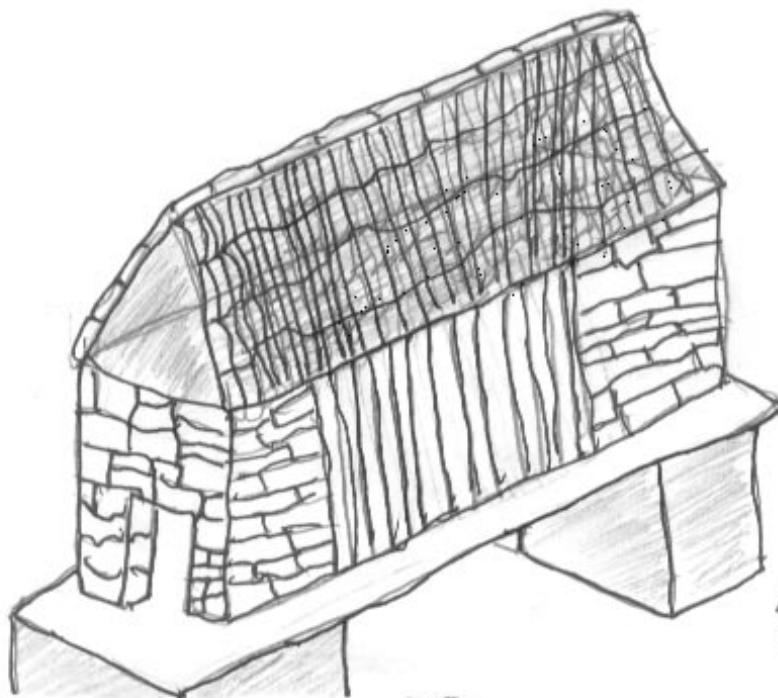
- cartón
- cartón de Leite
- cutedor
- botellas de auga
- brochas e pinceis
- punturas

Todos os rapaces e rapazas do colexio colaboramos traendo "bricks". As telas as fixemos os de 5º, os barrotes os de 4º, os pes os de 3º e os de 6º fomos practicando na construción. Collmos un cartón grande e fixémoslle a base do horreo.

Pegamos as esquinas de diante feitas con dous columnas de 4 "bricks" pintados de gris e cunha capa de puntura imitando a pedra. Tamén fixemos a parede de detrás con 4 filas de "bricks": Collmos "bricks" de dous en dous, pegámolos con cola.

Despois collmos botellas cortadas a metade e fíxemo-lo tellado pegando todasas botellas pintadas de laranxa.

Alumnos e
alumnas de
6º

Aguilar

- 1-He has got beard and a moustaches, sometimes he frightens us.
-
- 2-She is the head teacher of school.
-
- 3-He is a English teacher.
-
- 4-She is a English teacher.
-
- 5-She is a Religion teacher.
-
- 6-He is a Music teacher and a secretary of school.
-
- 7-He is a Gymnastics teacher.
-

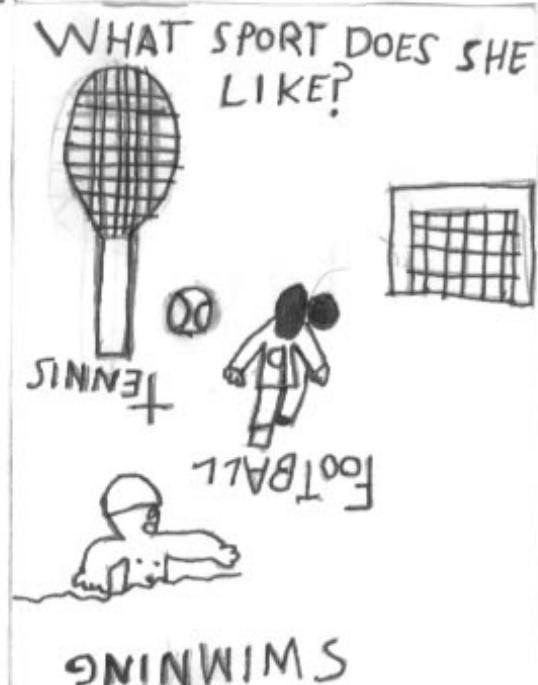
① CESAR   ② ANGELA   ③ HANUEL   ④ CLARA   ⑤ AGUEDA   ⑥ JUAN
 ⑦ FRAN

SOLUCIONES

-Find ~~six~~^{eight} things about transports.

y	c	a	r	x	e	z	o
b	i	k	e	a	b	c	l
L	o	r	r	y	z	y	a
y	x	a	m	n	a	u	u
b	o	o	t	v	i	z	e
U	K	w	Y	G	r	e	e
S	h	i	p	n	o	t	i
C	P	T	F	a	i	n	y

Car, Bike, Lorry, boat, Plane, Train, Ship

Aquelar

- Os PELOURINOS

Nun principio decideuse quen empaza a xogar. Despois o xogador lanza cinco peburríños dos que collemos 1 fxe será o peburrínio maestro que empregaríamos para lanzar o dix. Lanza o "peburrínio maestro" o aire e antes de recollelo colleza outra do chan. Despois facemos o mesmo coas outras tres. A seguinte fxe será lanzar o "peburrínio maestro" e esta vez collede dous pelourinos do chan de dous en dous. O seguinte paso sería o mismo pero collendo as catro dunha mesma vez.

Obxectivo do xogo: Que o xogador falle en calquera das fases para o turin o seguinte. Para a partida aquela que chegue final ou que máis fases supere.

IUAN (5º) SARA (6º)
ANDREA (4º)

Aquelar

XOGOS POPULARES

- A PELETRA

Este xogo podíase dibuxar no chan ou nun sitio
plano onde se pudiese dibuxar con tiza, os xogadores
podía ser os que se quisesen e para xogar só
precisavamos un anaco de tella ou pedra plana para
poder buntar o pé a pata coxa; as regras eran que
a peletra como lle chamabamos o anaco de tella non
sáise fora das cañas do debuxo, e quen chegase o
final dos cuadros era o gañador. Empezase votando
a peletra no primer cuadro e así levandoa hasta
o final si ganou, bgo o segundo e así sucesivamente,

Aquelar

Levántoaa a toques co pé á pata coxa.

Saída

Recole a pedra coa man
áinda á pata coxa.

Sempre arrastrán
doa unha soa
perna

Entrada

Aquelar

UN ADEUS PARA O COLEXIO

Cando cheguei a este colexio (Frións), pensaba que non ía servir para nada, cando pensaba no outro colexio, moito o estrañaba.

Pasei aquí so dous anos, pero esos anos mo demostraron todo, os profesores, os novos alumnos ..., agora todo eso votareiño de menos.

- Recomendacións para os que se quedan:

Tedes sorte de estar no colexio de Frións, non sabedes o que tedes ata que o perdeades, e despois queredes volver a estar cos profesores, os alumnos e no colexio;

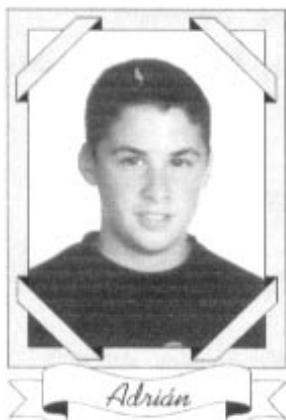
- Profesores: Parecen moi duros, pero no fondo son xustos e moi bons, demasiado bons.

- Alumnos: Posiblemente, estivestes moitos anos xuntos cos teus compañeir@s, pero cando vaías ó Insti votarás de menos os xogos cos que xogabades, áunca que tiverades algúnta que outra discusión sempre levarade o sentimento no corazón.

- O colexio: O colexio non é só o edificio senón que somos todos os que o formamos, estudiamos ahí, pasamos algunas horas do día dentro, como dicía antes todos xuntos o formamos e todos xuntos o levamos.

¡ATA SEMPRE!

Aquelar

DESPEDIDA

Xa nos vamos do colexiio, é moi difícil despedirse dos amigos, os amigos que sempre estiveron áí axudando e os non tan amigos.

Este colexiio fixo que estiverámos xuntos dende párntos e agora témonos que separar.

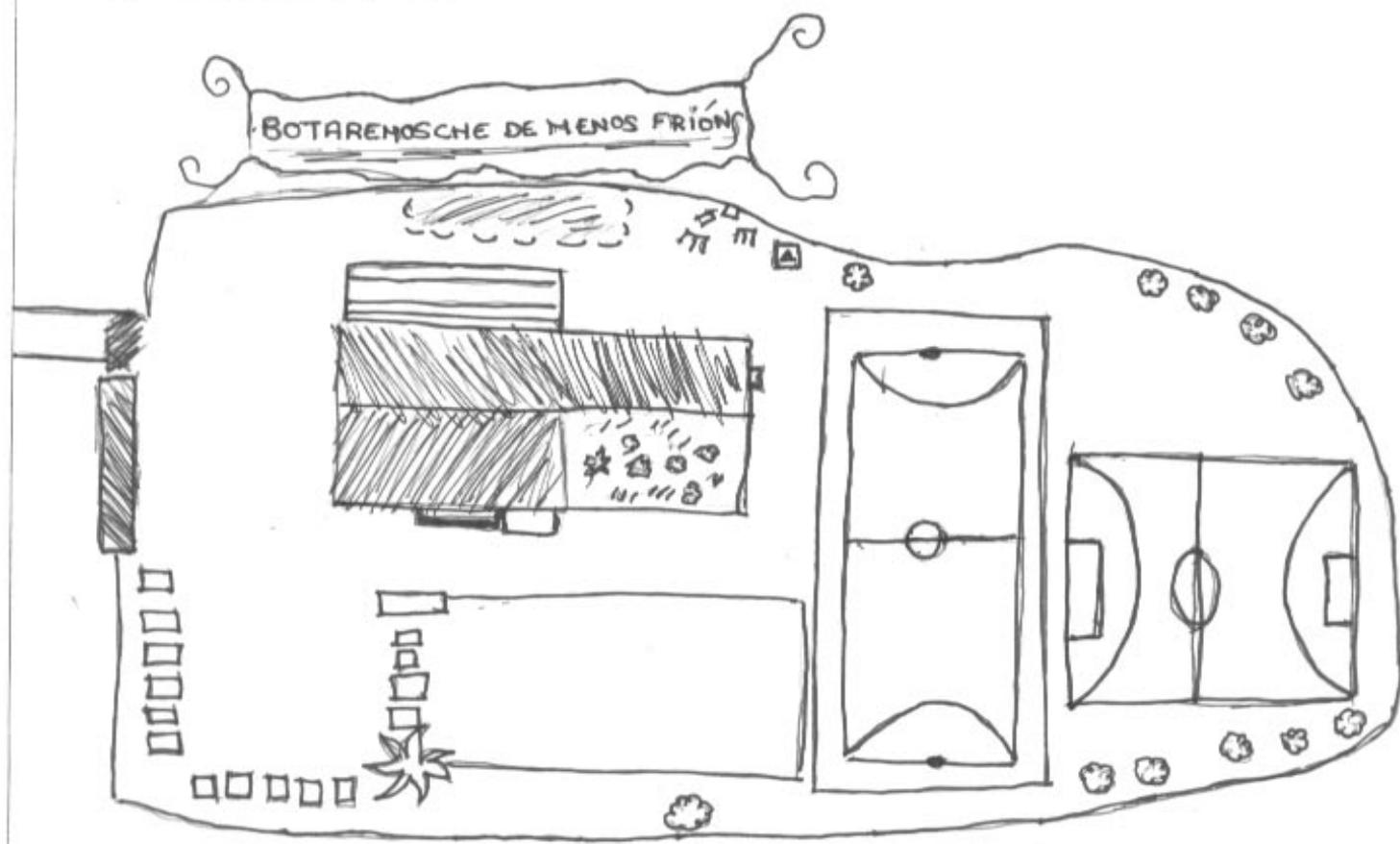
Tamén é difícil despedirse dos profesores, os profesores que estiveron axudando e ensinando a coñecer mundo..

Os que rapiten, a eles tamén os botaremos de menos porque eles tamén son os nosos compañeiros.

Todos os de 6º botaremos de menos a todos, tanto os de 6º como os de outros cursos inferiores.

O que máis botaremos de menos vai ser "O C.E.I.P FRÍONIS" que xogamos no seu patio (contos recordos).

A todo o mundo vaílle pasar así cando chequen a 6º curso, por eso cada ano escribimos un llibro, e esperamos que siga sendo así durante moitos anos.

LARA 6º-B E

 u.v.

SARA 6º-B

 Sara

“O XOCAS”

X

A

q

U

í

N

L

O

U

R

E

N

Z

o

LETRAS

GALEGAS

2004